

Ключові слова: припинення шлюбу; режим окремого проживання подружжя; сепарація; сепарація, встановлена судом; фактична сепарація.

Резюме

Билык А. О. Соотношение фактической сепарации и режима раздельного проживания супругов в семейном праве Украины.

Статья посвящена исследованию общих и отличительных черт фактической сепарации и сепарации по решению суда. Особое внимание уделяется имущественным последствиям для супругов фактического прекращения брачных отношений и режима раздельного проживания на основе анализа судебной практики данной категории дел.

Ключевые слова: прекращение брака; режим раздельного проживания супругов; сепарация; сепарация, установленная судом; фактическая сепарация.

Summary

Билык О. Correlation between de facto separation and regime of separate living of spouses in Ukrainian family law.

Article is dedicated to research of common features and differences between de facto and judicial separation. Emphasize is made on property consequences for spouses of de facto termination of marital relations and regime of separate living based on analysis of court practice on such cases.

Key words: dissolution of marriage; regime of separate living of spouses; separation; judicial separation; de facto separation.

Отримано 21.11.2013

УДК 347.9

I. I. КРАВЧЕНКО

Інна Ігорівна Кравченко, здобувач Київського університету права НАН України

ПРОБЛЕМИ ЗВЕРНЕННЯ СТЯГНЕННЯ НА ОДНОКІМНАТНУ КВАРТИРУ БОРЖНИКА: ВИКОНАВЧА ТА СУДОВА ПРАКТИКА

В умовах сьогодення виконавчий процес є однією зі сфер, на яку є більше всього нарікань. Така ситуація зумовлена тим, що не виконується величезна кількість судових рішень щодо стягнення заборгованості, оскільки державні виконавці не використовують всі надані їм законом можливості для розшуку майна боржника та звернення стягнення на нього. Крім того, деякі процедури примусового виконання рішень судів в законі розписані досить розпливчато, внаслідок чого не завжди є зрозумілим, як застосовувати їх на практиці.

Особливості звернення стягнення на нерухоме майно, що належить боржнику, з метою виконання рішення суду зумовлені його специфікою. Виявити таке майно можна, зробивши запит до архіву Бюро технічної інвентаризації (далі – БТІ) та до архіву Державної реєстраційної служби України за місцем проживання боржника (з 2009 р. такі архіви ведуться вже не в паперовій, а в електронній формі).

Не можна вважати арешт нерухомого майна здійсненим лише на підставі винесення відповідної постанови державним виконавцем. Пов'язано це з тим, що зареєстрований об'єкт може не відповідати фактично тим відомостям, які містять документи БТІ та документи Державної реєстраційної служби.

На практиці трапляються непоодинокі випадки перепланування, перебудови, добудови або руйнування будинків, квартир, гаражів¹.

Об'єкт нерухомості має бути описано так само, як і рухоме майно, тобто, фактично.

Під час проведення опису нерухомого майна перед державним виконавцем постають певні проблеми. Так, наприклад, квартиру неможливо вилучити та передати на зберігання сторонній особі. Пов'язано це з тим, що таке майно неможливо перемістити у просторі, а також з тим, що боржник та його сім'я використовують його як житло².

Ще однією проблемою є звернення стягнення на нерухоме майно, якщо боржнику належить лише його частка. Наприклад, як звернути стягнення на 1/3 частину однокімнатної квартири, що належить боржнику? Реалізувати таке «майно» досить складно. Одним з можливих виходів з такої ситуації є пропозиція про викуп такого майна його співвласникам. Тому у цьому зв'язку слід погодитися з думкою проф. С. Я. Фурси, яка звертає увагу на те, що при зверненні стягнення на частину майна, яке належить боржникові та перебуває у спільній власності, потрібно його виділити або вирішити це питання шляхом викупу такої частини співвласниками. Порядок виділення частини майна боржника із спільної власності визначено ч. 6 ст. 52 Закону України «Про виконавче провадження» та ст. 379 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК), але дані положення суперечать ст. 371 Цивільного кодексу України (далі – ЦК), згідно з якою для виділення

частини майна боржника із спільної власності в натурі, стягувач повинен звертатися до суду. Тому слід визнати слушною думкою проф. С. Я. Фурси, що необхідно узгодити ці нормативні акти та внести зміни до Закону України «Про виконавче провадження» про те, що стягувач має звертатися до суду з таким позовом, а якщо не усунути колізію, то у боржника з'явиться формальний привід в будь-якому випадку оскаржити рішення суду³.

Взагалі особливістю звернення стягнення на однокімнатну квартиру є те, що така квартира є неподільним майном, отже, не можна продати її частину, достатню для виплати боржником належної суми⁴.

Однак, на жаль, цей простий факт не завжди усвідомлюється державними виконавцями. Проф. С. Я. Фурса пропонує такий вихід з такої проблемної ситуації: за згодою стягувача та державного виконавця надати боржникові можливість самому реалізувати своє майно, визначивши продажну вартість такого майна та з дотримання порядку такої реалізації. Частина отриманих від продажу коштів безготівково перераховується стягувачу, а решта (якщо така є) залишається боржнику, але для реальної дії такої процедури, вона повинна бути чітко прописана в законі⁵.

Для розгляду даного питання з практичної точки зору, звернемося до судової практики. Так, Мелітопольський міськрайонний суд Запорізької області розглянув цивільну справу за скаргою на неправомірні дії державної виконавчої служби⁶.

Заявниця звернулася до суду зі скаргою на неправомірні дії державної виконавчої служби.

Позовні вимоги заявниця обґрунтувала тим, що Рішенням Мелітопольського міськрайонного суду від 2 лютого 2006 р. її позов задоволений, на ту частку квартири, що належить відповідачці, звернене стягнення боргу.

15 березня 2006 г державним виконавцем винесена ухвала про відкриття виконавчого провадження, згідно п. 2 якого боржниці запропоновано до 22 березня 2006 р. добровільно виконати виконавчий лист, 31 травня 2006 р. проведений опис і арешт квартири, 5 червня 2006 р. державним виконавцем винесена ухвала про призначення оціночної експертизи. Згідно акту оцінки від 5 червня 2006 р. ринкова вартість квартири складає 209714 грн. До теперішнього часу рішення суду не виконане. Державний виконавець в усній формі пояснює, що немає покупців на невиділену частину квартири. Проте, вказані доводи суперечать фактичним обставинам, оскільки згідно висновків експерта № 1925 від 10 листопада 2006 р. вказана однокімнатна квартира не може бути виділена в натуральному виразі. Таким чином, державний виконавець навіть не розумів (або ввів стягувача в оману), що продати частину однокімнатної квартири неможливо, оскільки вона є неподільним майном. Заявниця просила визнати неправомірними дії (бездіяльність) державного виконавця державної виконавчої служби в м. Мелітополі і Мелітопольському районі, зобов'язавши її провести організацію всіх передбачених законом заходів щодо продажу всієї квартири з аукціону. Суд знайшов вимоги заявниці такими, що підлягають повному задоволенню, оскільки вони повністю підтверджуються зібраними у справі доказами, не суперечать вимогам Закону й інтересам осіб⁷.

Слід зазначити, що однокімнатна квартира, навіть якщо в ній проживає не лише боржник, а і його сім'я, не є майном, на яке не можна звернути стягнення. Однак на практиці боржники досить часто намагаються заважати законним діям виконавців в подібних ситуаціях.

Розглянемо інший приклад із судової практики. Так, 19 квітня 2012 р. Оболонський районний суд м. Києва розглянув у відкритому судовому засіданні подання державного виконавця ВДВС Оболонського РУЮ в м. Києві про примусове проникнення до житла боржника – фізичної особи. Судом було встановлено, що державний виконавець ВДВС Оболонського РУЮ в м. Києві звернувся до Оболонського районного суду м. Києва з поданням про примусове проникнення до житла боржника, посилаючись на те, що у ВДВС Оболонського РУЮ в м. Києві на виконанні знаходиться виконавче провадження № 22723194 з примусового виконання виконавчого листа, виданого Оболонським районним судом м. Києва 23 липня 2010 р. у справі 3 2-739 про стягнення з боржника на користь ПАТ «Банк Форум» боргу у розмірі 655 772, 52 грн. шляхом звернення стягнення на предмет іпотеки – однокімнатну квартиру. В поданні державний виконавець просив постановити мотивоване рішення про примусове проникнення до квартири для можливості проведення виконавчих дій, оскільки провести виконавчі дії з опису й арешту майна боржника не виявилось можливим, так як двері квартири ніхто не відчинив, від отримання кореспонденції боржник свідомо ухиляється. В судовому засіданні сторони та інші заінтересовані особи не з'явилися, проте їхня неявка не перешкоджає розгляду подання. В судовому засіданні було встановлено, що 19 листопада 2010 р. державним виконавцем постановою відкрито виконавче провадження, боржнику встановлено 7-денний строк для самостійного виконання, копію постанови про відкриття виконавчого провадження направлено сторонам. 16 червня 2011 р. державним виконавцем здійснено вихід за вказаною вище адресою, проте вчинити виконавчі дії не вдалося, оскільки двері квартири не відкрили. 4 липня 2011 р. державним виконавцем здійснено повторний вихід на квартиру боржника, проте двері знову ніхто не відчинив. Пізніше на адресу боржника було направлено вимогу рекомендованим листом, проте лист повернуто на адресу відділу у зв'язку з закінченням терміну зберігання, що вказує на свідоме неотримання боржником кореспонденції та його недобросовісне ставлення до виконання рішення суду та здійснення виконавчого провадження.

Відповідно до п. 10 ч. 3 ст. 11 Закону України «Про виконавче провадження», державний виконавець у процесі здійснення виконавчого провадження має право звертатися до суду з поданням про постановлення мотивованого рішення про примусове проникнення до житла чи іншого володіння боржника – фізичної особи, або іншої особи, в якій перебуває майно боржника чи майно та кошти, належні боржникові від інших осіб.

Згідно ст. 276 ЦК України, питання про примусове проникнення до житла чи іншого володіння боржника – фізичної особи або особи, у якій знаходиться майно боржника чи майно та кошти, належні боржникові від інших осіб, при виконанні судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) вирішується судом за місцезнаходженням житла чи іншого володіння особи за поданням державного виконавця.

Зважаючи на те, що боржник чинив перешкоди у виконанні рішення суду та не надавав державному виконавцю доступу до житла, що унеможливило здійснення заходів, що передують примусовій реалізації майна, суд вирішив, що подання державного виконавця підлягає задоволенню⁸.

Аналізуючи це рішення, слід звернути увагу на таку обставину: державний виконавець встановив боржнику 7-денний строк для самостійного виконання у листопаді 2010 р., а вихід на квартиру здійснив у червні 2011 року. Тобто замість того, щоб прийти через 8 днів, прийшов через шість з половиною місяців. Подібні дії, на жаль, характерні для державних виконавців: вони можуть місяцями не вчиняти виконавче дії, які насправді зобов'язані вчинити.

Слід також зазначити, що незважаючи на те, що здебільшого судові рішення у даній сфері є обґрунтованими, оскільки у переважній більшості справи є простими, а ситуації очевидними, але трапляються випадки, коли рішення судів є не зрозумілими, тому й незаконними. Так, Свердловський міський суд Луганської області розглянув у відкритому судовому засіданні м. Свердловська цивільну справу за позовом фізичної особи до Відділу державної виконавчої служби Свердловського міського управління юстиції про виключення майна із акту опису та арешту.

Позивач звернувся до суду з позовом, в обґрунтування якого вказує, що з засобів масової інформації йому стало відомо, що ВДВС Свердловського МУЮ відкрито виконавче провадження, на підставі якого виставлено на продаж майно (однокімнатна квартира), яке належить позивачу на праві спільної сумісної власності разом із його жінкою відповідно до ст.ст. 60, 63 Сімейного Кодексу України. Це майно було надбане ними в період проживання в законному шлюбі за спільні кошти. Позивач вказує, що він не поручався за боргами своєї жінки і тому не несе матеріальної відповідальності за її зобов'язаннями. ВДВС Свердловського міського управління юстиції звернув стягнення на майно, яке належить позивачу на праві спільної власності, чим, як вважає позивач, порушив його майнові права. Відповідно до ст. 321 ЦК України право власності є непорушним. Ніхто не може бути позбавлений цього права чи обмежений у його здійсненні. Відповідно до п. 7 ч. 1 ст. 34 Закону України «Про виконавче провадження» виконавче провадження підлягає обов'язковому зупиненню у випадку подання до суду позову про виключення майна з акту опису й арешту. На підставі викладеного, позивач просить суд виключити з акту опису та арешту – однокімнатну квартиру та зобов'язати ВДВС Свердловського міського управління юстиції зупинити виконавче провадження до розгляду питання по суті. В судовому засіданні позивач підтримав заявлені позовні вимоги, наполягав на їх задоволенні. Представник відповідача ВДВС Свердловського МУЮ в судовому засіданні позовні вимоги не визнала, заперечувала проти їх задоволення, додатково пояснила, що позов не може бути задоволений, оскільки, крім зазначеної квартири, у власності позивача та відповідача є інше майно, що не заперечує позивач, а після реалізації арештованої квартири позивач зможе отримати грошову компенсацію за половину її вартості. Відповідач в судові засідання не з'явилась, про розгляд справи належним чином повідомлена, причини неявки до суду не повідомила, в зв'язку з чим суд вважає її неявку з неповажних причин та вважає можливим розглянути справу без її участі, на підставі наявних у справі доказів. Заслухавши пояснення сторін щодо заявлених позовних вимог, дослідивши надані сторонами письмові докази, суд вважає, що позов не підлягає задоволенню з таких підстав. Свої вимоги про виключення спірної квартири з акту опису та арешту позивач мотивує тим, що вона є спільним майном подружжя і його арешт порушує його права власника. В судовому засіданні дійсно встановлено, що спірна квартира є спільним майном подружжя і даний факт ніким з учасників процесу не оспорується, проте в судовому засіданні також встановлено, що у власності подружжя є й інше майно, зокрема предмети домашнього вжитку, меблі, з якого може бути виділена частка відповідача для забезпечення погашення його заборгованості по сплаті заборгованості за кредитним договором, а тому суд вважає, що державний виконавець, наклавши арешт на один із об'єктів права спільної власності подружжя, вартість якого дозволяє погасити дану заборгованість, діяв у відповідності з вимогами ст.ст. 50, 54, 55 Закону України «Про виконавче провадження», якими передбачений порядок звернення стягнення на майно боржника. Суд також вважає, що права позивача як співвласника арештованого майна в даному випадку порушені не були, оскільки він дійсно має право на половину вартості спірної квартири, але квартира є річчю неподільною і отримати її половину в натурі він не може, грошову ж компенсацію за половину її вартості він може отримати після її реалізації та задоволення вимог стягувача, а саме стягнення заборгованості за кредитним договором. Відмовляючи в задоволенні вимоги позивача про виключення з акту опису та арешту майна, а саме однокімнатної квартири, суд також виходить з того, що це майно дружиною позивача в добровільному порядку передавалося в іпотеку ВАТ КБ «Надра» і направлено на забезпечення виконання зобов'язань перед кредитором. Враховуючи вказані обставини, суд вважає, що позовні вимоги позивача про виключення однокімнатної квартири з акту опису та арешту не підлягають задоволенню. Тому суд вважає необхідним відмовити в задоволенні позовних вимог позивача про виключення майна із акту опису та арешту за необґрунтованістю⁹.

Ця справа є досить дивною з таких підстав. По-перше, незрозумілими є аргументи суду. Яким чином той факт, що у власності подружжя є й інше майно, зокрема предмети домашнього вжитку, меблі, з якого може бути виділена частка відповідача для забезпечення погашення його заборгованості по сплаті заборгованості за кредитним договором, є обґрунтуванням законності звернення стягнення на квартиру? Який при-

чинно-наслідковий зв'язок існує між цими фактами, як те, що в подружжя є ще інше майно (не інші квартири, тобто не інше житло!), обґрунтовує те, що можна звернути стягнення на квартиру? По-друге, незрозуміло, чому суд не дав оцінку аргументам позивача. Адже він є чоловіком боржниці, отже, нею по суті було укладено кредитний договір під заставу майна, яке належить подружжю. Такий договір можна укласти лише за письмової згоди другого з подружжя. А якщо він згоден з тим, що належне йому майно віддається в заставу, то вже не може заперечувати проти звернення на нього стягнення. Якщо ж насправді він не згодний з цим, наприклад, жінка уклала договір без його дозволу, ввівши кредитора в оману щодо згоди чоловіка, то він міг би вимагати визнання кредитного договору недійсним. Але, ймовірно, йому це не підходить, адже при визнанні договору недійсним необхідно буде провести двосторонню реституцію, тобто повернути взяті у кредит грошові кошти. Схоже на те, що позивач не хоче або не може повертати ці гроші, однак так само не хоче й віддавати квартиру. Але за таких умов його позиція «я згоден з тим, що моя квартира віддається під заставу, але не згоден її віддавати, коли по кредиту накопичився борг», аж ніяк не може бути визнана законною. Разом з тим суд відмовляє у позові не з таких, цілком законних підстав, а з якихось надуманих, які, здається, пов'язані з позицією державного виконавця: в подружжя є дорогі предмети вжитку та меблі, і якщо подружжя продасть їх, то оплатить кредит, однак звернути стягнення на предмети вжитку можна в останню чергу, та й моторошно здійснювати опис та оцінку всього цього майна, а потім ще й реалізувати його, тому звернемо стягнення на квартиру, і боржниця сама під психологічним тиском та загрозою втратити житло продасть свої предмети вжитку та оплатить кредит. Проте знов-таки жодного відношення до законності така позиція не має. Тим більше що звернення стягнення на житло повинно здійснюватись, коли іншого майна в боржника вже не лишилося, тобто в останню чергу.

Частіше трапляються інші випадки. Так, 24 грудня 2013 р. Луцький міськрайонний суд Волинської області розглянув у відкритому судовому засіданні в залі суду в м. Луцьку заяву відповідача про скасування заходів забезпечення позову у справі за позовом Публічного акціонерного товариства «Комерційний банк «Хрещатик» до відповідача та Товариства з обмеженою відповідальністю «Волинь'ясотрейд» про стягнення заборгованості за кредитним договором. Заявник звернувся в суд з заявою про скасування заходів забезпечення позову в даній справі, яку мотивує тим, що в порядку забезпечення позову ухвалою суду від 3 грудня 2013 р. було накладено арешт на однокімнатну квартиру, загальною площею 43 кв. м., яка належить заявнику. Однак, дане майно не належить йому, оскільки було відчужено іншій особі на підставі договору дарування. А тому заявник просив скасувати заходи забезпечення позову. Заявник в судове засідання не з'явився. Представник позивача щодо вирішення заяви у справі покладался на розсуд суду. Судом встановлено, що ухвалою суду від 3 грудня 2013 р. у даній справі було частково задоволено заяву позивача про забезпечення позову, та накладено арешт на однокімнатну квартиру, загальною площею 43 кв. м., яка належить заявнику. Згідно з ч. 3 ст. 154 ЦПК України заходи забезпечення позову можуть бути скасовані судом, який розглядає справу. З доданої до заяви про скасування заходів забезпечення позову копії договору дарування від 14 жовтня 2013 р. вбачається, що однокімнатна квартира, загальною площею 43 кв. м перейшла у власність особи, яка не є стороною у справі. Право власності цієї третьої особи на вказане нерухоме майно зареєстроване у встановленому законом порядку, що підтверджується витягом з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про реєстрацію права власності. Пунктом 4 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 22 грудня 2006 р. № 9 «Про практику застосування судами цивільного процесуального законодавства при розгляді заяв про забезпечення позову» встановлено, що розглядаючи заяву про забезпечення позову, суд (суддя) має з урахуванням доказів, наданих позивачем на підтвердження своїх вимог, пересвідчитися, зокрема, в тому, що між сторонами дійсно виник спір та існує реальна загроза невиконання чи утруднення виконання можливого рішення суду про задоволення позову; з'ясувати обсяг позовних вимог, дані про особу відповідача, а також відповідність виду забезпечення позову, який просить застосувати особа, котра звернулася з такою заявою, позовним вимогам. При встановленні відповідності виду забезпечення позову позовним вимогам суд має брати до уваги не тільки інтереси позивача, а й інших осіб, права яких можуть бути порушені у зв'язку із застосуванням відповідних заходів. За встановлених судом обставин, вжиті відповідно до ухвали суду від 3 грудня 2013 р. заходи забезпечення позову не можна визнати такими, що не порушують права інших осіб, які не є учасниками спірних правовідносин. На підставі викладеного суд прийшов до висновку, що заходи забезпечення позову, вжиті відповідно до ухвали суду від 3 грудня 2013 р., підлягають скасуванню¹⁰.

Безперечно, не можна стверджувати, що таке відчуження квартири не було вчинене задля того, щоб на неї не було звернено стягнення. Однак за даних обставин саме таке рішення суду є законним.

В цілому слід зазначити, що законодавство цілком задовільно унормовує розглядуване питання, хоча за умов незадовільного в економічному аспекті рівня життя більшості громадян України звернення стягнення на квартиру є вкрай болючим питанням, тому судової практики досить багато. Це пов'язано не тільки з прогалинами у законодавстві, це пов'язано здебільшого з тим, що боржники намагаються у будь-який спосіб не допустити звернення стягнення на своє житло, оскільки вартість житла для пересічного громадянина настільки висока, що він неспроможний за досить короткий термін придбати або навіть орендувати собі нове.

¹⁰ Галко О. М. Колізійність застосування законодавства стосовно звернення стягнення на житло // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». – 2010. – № 2. – С. 169–172.

² Коваль О. Звернення стягнення на житло на підставі виконавчого напису нотаріуса: прогалини законодавства та шляхи їх виправлення // Вісник Академії правових наук України. – 2013. – № 1. – С. 253–261.

³ Фурса С. Я. Деякі концептуальні підходи до вирішення проблем звернення стягнення на майно боржника в виконавчому процесі України // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2013. – № 4 (98) / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К.: ВПЦ «Київський університет», 1958. – ISSN 1728–3817. – С. 8–12.

⁴ Тилик Т. Дотримання прав громадян при зверненні стягнення на жилі приміщення / Тарас Тилик // Підприємництво, госп-во і право. – 2009. – № 6. – С. 117–120.

⁵ Фурса С. Я. Вказана праця. – С. 11.

⁶ Єдиний державний реєстр судових рішень України // Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/>

⁷ Там само.

⁸ Там само.

⁹ Там само.

¹⁰ Там само.

Резюме

Кравченко І. І. Проблеми звернення стягнення на однокімнатну квартиру боржника: виконавча та судова практика.

У статті проаналізовано проблеми звернення стягнення на такий вид нерухомого майна боржника як однокімнатна квартира, значна увага приділена аналізу судових рішень з даного питання, запропоновані підходи до вирішення проблемних питань шляхом внесення змін до законодавства.

Ключові слова: звернення стягнення, майно боржника, звернення стягнення на однокімнатну квартиру боржника.

Резюме

Кравченко И. И. Проблемы обращения взыскания на однокомнатную квартиру должника: исполнительная и судебная практика.

В статье проанализированы проблемы обращения взыскания на такой вид недвижимого имущества должника как однокомнатная квартира, значительное внимание уделено анализу судебных решений по данному вопросу, предложенные подходы к решению проблемных вопросов путем внесения изменений в законодательство.

Ключевые слова: обращение взыскания, имущество должника, обращение взыскания на однокомнатную квартиру должника.

Summary

Kravchenko I. Problems of appeal of penalty on the one-room apartment of debtor: executive and judicial practice.

The article is devoted to the problem of foreclosure on such kind of property of debtor as a one-room apartment, considerable attention is paid to the analysis of court decisions on this issue, the proposed approaches to addressing problems through changes in legislation.

Key words: foreclosure, the debtor's property, foreclosure on the debtor's one-room apartment.

Отримано 20.11.2013

УДК 347.9

І. О. ЖУРБА

Іванна Олександрівна Журба, здобувач Київського університету права НАН України

СТОРОНИ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: ПОТЕНЦІЙНИЙ ТА РЕАЛЬНИЙ СТАТУС

Звернення до суду не тільки персоніфікує особу в процесуальних правовідносинах, а й надає їй певний процесуальний статус. Позначені дії мають здійснити позивач, стягувач, заявник відповідно до видів проваджень цивільного судочинства та вимог законодавства. Проте при прийнятті рішення про реалізацію свого права на звернення до суду позивач керується власним сприйняттям матеріальних правовідносин і сам визначає чи його право порушене, невизнане або оспорюване (ст. 3 Цивільного процесуального кодексу України – далі ЦПК), а також просить суд втрутитися у матеріальні відносини і захистити його право.

Переважає більшість громадян, які не є фахівцями у галузі права, не знає сутності поняття «види проваджень цивільного судочинства» та яка між ними існує різниця. Але звернемо увагу на зміст ст. 3 ЦПК, де межа звернення до суду обумовлена порядком, встановленим цим документом.

При зверненні до суду, з формального боку, сама особа зазначає свій статус – заявник, позивач, стягувач, але умовність цього статусу обумовлюється тим, що особа здатна помилитися не тільки з визначенням